Werkinstructie Basiskwaliteit Natuur

Conditie Ecologisch beheer

Project	BKN in de gemeentelijke praktijk
Auteur	Stadswerk & Forurbannature
Review	Stichting Deltaplan Biodiversiteitsherstel

WWW.STADSWERK.NL

Intern gebruik

Inhoudsopgave

1. Waarom deze werkinstructie 2
2. Voor wie is deze werkinstructie 2
3. Wat is het doel 3
4. Wat kun je vinden in deze werkinstructie 3
5. Uitleg over de BKN-conditie Ecologisch beheer 4
6. Data systemen & openbare kaarten 4
7. Hoe ga je hiermee aan de slag 6
8. Wie heb je nodig 7
9. Tips voor beleid 7
10. Invulformulier BKN-conditie Ecologisch (maai)beheer 8

Bijlage: Fiche 22 a-c. 11

1. Waarom deze werkinstructie

Deze werkinstructie is gebaseerd op de conditie en advieswaarde zoals deze is omschreven in het rapport Basiskwaliteit Natuur (BKN) in de bebouwde omgeving (https://www.samenvoorbiodiversiteit.nl/toolbox/basiskwaliteit-natuur/rapport-basiskwaliteit-natuur-bebouwde-omgeving.pdf).
We willen gemeenten enthousiasmeren en het zo makkelijk mogelijk maken om met BKN aan de slag te gaan. Daarom hebben we samen met gemeenten in een werksessie voor vier BKN-condities uitgewerkt welke stappen er nodig zijn om in jouw gemeente te bepalen hoe het ervoor staat voor die betreffende conditie.
Kijk voor uitwerkingen van andere BKN-condities op www.stadswerk.nl/BKN of op www.samenvoorbiodiversiteit.nl/toolbox/basiskwaliteitnatuur.

2. Voor wie is deze werkinstructie

Deze werkinstructie is voor gemeenten die aan de slag willen met BKN. In het rapport staat in Fiche 22 a-c (zie Bijlage) uitgewerkt hoe de BKN-conditie Ecologisch beheer bepaald moet worden.

In deze werkinstructie zijn de ervaringen van gemeenten verwerkt zodat het voor andere gemeenten makkelijker wordt om de BKN-conditie Ecologisch beheer voor hun gemeente te bepalen.

Intern gebruik

3. Wat is het doel

In het rapport Basiskwaliteit Natuur in de bebouwde omgeving (https://www.samenvoorbiodiversiteit.nl/toolbox/basiskwaliteit-natuur/rapport-basiskwaliteit-natuur-bebouwde-omgeving.pdf) staan de condities die randvoorwaardelijk zijn voor algemene soorten in dorpen en steden uitgewerkt. De volgende stap is om hier in de gemeentelijke praktijk mee aan de slag te gaan.

Het doel van dit project is om voor de BKN-condities werkinstructies te ontwikkelen die gemeenten handvatten geven hoe je hier integraal aan kunt werken. Praktische voorbeelden op basis van gemeentelijke systemen en gemeentelijke informatie zijn hierin verwerkt. Zo kunnen gemeenten van elkaar zien en leren hoe ze de BKN-conditie meetbaar kunnen maken met hun eigen gemeentelijke data.

4. Wat kun je vinden in deze werkinstructie

In deze werkinstructie leggen we uit hoe de BKN-conditie vertaald kan worden naar de gemeentelijke praktijk (hoofdstuk 5). We bespreken welke (gemeentelijke) informatie en openbare kaarten gebruikt kunnen worden om de BKN-conditie in kaart te brengen (hoofdstuk 6).

In hoofdstuk 7 leggen we uit hoe je deze informatie in beeld kunt brengen om te zien wat de huidige status is van deze BKN-conditie in jouw gemeente. We bespreken hoe je die uitkomst kunt vertalen naar de advieswaarde, of hoe je er een eigen gemeentelijke streefwaarde voor kunt opstellen.

Voor veel BKN-condities is samenwerking nodig met andere vakdisciplines. Zowel in de analyse van hoe de BKN-conditie ervoor staat als ook in de maatregelen die nodig zijn om de BKN-conditie te verbeteren. Een suggestie voor partijen waarmee je kan of moet samenwerken staat in hoofdstuk 8.

We besluiten de werkinstructie met tips voor het beleid (hoofdstuk 9) van de betreffende BKN-conditie. In hoofdstuk 10 vindt je het invulformulier waarin je jouw eigen gemeentelijke werkinstructie kunt opschrijven.

5. Uitleg over de BKN-conditie Ecologisch beheer

De conditie Ecologisch beheer betreft ecologisch beheerde velden (in parken en plantsoenen), bermen en oevers langs watergangen. Deze categorie kan bepaald worden voor het gehele groenbeheer (maaibeheer, bosplantsoen, houtwallen) maar ook alleen voor het gemaaide groenareaal.

De advieswaarde is om 60% van het oppervlak van de gemeente ecologisch te beheren. De bedoeling van BKN is dat dit 60% van al het groen in het bebouwd gebied van de gemeente betreft. Dus ook groenelementen langs rijks- en provinciale wegen en particuliere tuinen. Vaak heeft een gemeente geen beheerinformatie over terreinen die zij niet zelf in beheer heeft, en meestal heeft de gemeente ook geen zeggenschap over hoe ecologisch dit beheer uitgevoerd wordt. Als je dus 60% ecologisch beheer in jouw gemeente wil bereiken kan je inzetten op een hoger percentage om te compenseren voor gebieden waar geen ecologisch beheer plaatsvindt. Of je kan als gemeente inzetten op communicatie om andere terreinbeheerders en particulieren te motiveren om ecologisch te gaan beheren.

Tabel 4. Overzichtstabel met de condities en advieswaarden onder beheer

De advieswaarden zijn een eerste indicatie en richtinggevend voor het werken aan BKN. De advieswaarden per bebouwd landschapstype staan in tabel 6.

Subcategorie	Condities (basis voor KPI's)	Status	Advieswaarde
Beheer van bodem, vegetatie en water	Ecologisch beheer	●○○	60% van het oppervlak
	Oppervlak met dood organisch materiaal	○○○	in ontwikkeling
	Ruimte voor natuurlijke vestiging en ontwikkeling	○○○	in ontwikkeling

Figuur 1 Advieswaarde voor Ecologisch beheer (rapport BKN-condities in de bebouwde omgeving).

Gemeenten in de werksessie werkten deze conditie uit voor hun eigen gemeentelijke groenareaal. Gemeenten pasten de advieswaarde aan naar '*60% van al het groenareaal van de gemeente wordt ecologisch beheerd*'. Een gemeente kan kiezen of ze deze BKN-indicator inzet voor al het groenbeheer wat zij uitvoert, of alleen voor de maaiwerkzaamheden die zij uitvoert.

6. Data systemen & openbare kaarten

Begrenzing bebouwd gebied
Voor de begrenzing van het bebouwd gebied geeft het rapport de volgende suggestie: BKN begrenzing bebouwd gebied GIS-kaart. Je kan er als gemeente ook voor kiezen om een andere definitie van bebouwd gebied te gebruiken. Je kan ook de gehele gemeente als begrenzing nemen of de begrenzing uit de gemeentelijke omgevingsvisie of andere beleidsstukken.

Intern gebruik

Beheer data
Voor de BKN-conditie Ecologisch beheer zijn geen landelijke informatie systemen of openbare kaarten. Iedere gemeente zal voor het bepalen van deze BKN-conditie eigen gemeentelijke beheer informatie gebruiken. Binnen gemeenten verschillen beheersystemen en de terminologie is vaak niet uniform.

De BKN-conditie ecologisch beheer kan óf alleen maaibeheer omvatten óf al het gemeentelijke groenbeheer. De criteria voor Kleurkeur geven voorwaarden voor ecologisch maaibeheer

Criteria voor maaien: Kleurkeur
Om te verduidelijken wat er volgens jouw gemeente onder ecologisch beheer valt kan gekeken worden naar de criteria van Kleurkeur (zie bijlage Fiche 22 a-c). Toets of er in de uitvoeringspraktijk wordt voldaan aan deze criteria.

Niet alle gemeenten in de werksessie voldeden met hun beheer aan alle criteria voor Kleurkeur. Soms zijn juist extra maaibeurten nodig om de bloemrijkdom te bevorderen, of werd er vanwege een reptiel expres laat in het seizoen gemaaid. Het is dus belangrijk om met een ecoloog te beoordelen of en wanneer er van Kleurkeur kan worden afgeweken. Beschrijf in het invulformulier bij deze werkinstructie hoe aan de randvoorwaarden van Kleurkeur wordt voldaan.

Ecologisch beheer, zoals beschreven in Kleurkeur, gaat uit van tien criteria. Tijdens de werksessie werden bij deze criteria door gemeenten aandachtspunten geformuleerd die zijn weergegeven met blauwe tekst.
1. Uitvoeringsdatum tussen mei en augustus. Soms is dit niet realistisch in gemeenten met rijke klei, of een groot maai-areaal, of met wettelijk beschermde dieren.
2. De maaihoogte ligt 5 tot 15 centimeter boven het maaiveld. Staat dit in het werkpakket en is er toezicht in het veld?
3. Maaisel wordt tussen 2 en 5 kalenderdagen na uitvoering afgevoerd. Staat dit in het werkpakket en is er toezicht in het veld?
4. Het areaal dat per maaibeurt ongemaaid blijft is 15-30%, met maximaal 500 meter tussen overstaande delen. Staat dit in het werkpakket en is er toezicht in het veld?
5. Maximaal twee maaibeurten per kalenderjaar, met uitzondering 3. Minimaal 1 maaibeurt per 3 jaar (anders is het geen maaibeheer meer)

Door kennisplatform CROW wordt met de ontwikkelde beheersystematiek Imbor meer uniformiteit in beheercategorieën aangebracht (https://www.crow.nl/actueel/tervisielegging-nieuwe-versie-imbor/). Door in deze systematiek te benoemen wat de beheergroepen zijn die onder de categorie ecologisch beheer vallen is dit voor alle gemeenten hetzelfde.

Intern gebruik

6. Geen maaiwerkzaamheden tijdens regen of regenachtig weer. Staat dit in het maaibestek en is er toezicht in het veld?
7. Lage maaisnelheid van 3 tot 5 kilometer per uur. Staat dit in het maaibestek en is er toezicht in het veld?
8. Gebruik van machines die insecten aantoonbaar beperkt beschadigen. Staat dit in het maaibestek en is er toezicht in het veld?
9. Geen gebruik van chemische en biologische gewasbeschermingsmiddelen. Geldt dit alleen bij de grasvelden of ook bij de sportvelden, of op het hele areaal van de gemeente (ivm het uitstromen naar het groen)? Terreinen waar gewasbeschermingsmiddelen worden toegepast vallen niet onder 'BKN ecologisch beheer'.
10. Geen actieve bemesting.

Beheercategorieën
Omschrijf in jouw gemeentelijke werkinstructie welke beheercategorieën vallen binnen de criteria van ecologisch beheer (bijvoorbeeld hooilandbeheer, maar denk ook aan ruigte of bosplantsoen). Omschrijf welke categorieën geen ecologisch beheer zijn (bijvoorbeeld gazon beheer). Omschrijf de categorieën waarover je twijfelt, en waarom je daar over twijfelt (bijvoorbeeld bewonersbeheer, graslandbeheer, bloembollenbeheer). Onderzoek of er beheercategorieën zijn die met een aanpassing alsnog tot ecologisch beheer gerekend kunnen worden.

7. Hoe ga je hiermee aan de slag

Om te bepalen hoe jouw gemeente scoort voor de BKN-conditie Ecologisch beheer zijn er drie manieren:

1. Voor de bepaling van de 'huidige hoeveelheid ecologisch beheer' wordt het totaal areaal aan 'ecologisch beheer' gedeeld door het totaal areaal aan gemeentelijk groen in het groenbeheersysteem. De uitkomst is een percentage 'ecologisch beheer'.
2. Voor de bepaling van de 'huidige hoeveelheid ecologisch maaibeheer' wordt het totaal areaal aan 'ecologisch maaibeheer' gedeeld door het totaal areaal aan 'andere maai' werkpakketten in het groenbeheersysteem. De uitkomst is een percentage 'ecologische maaibeheer'.
3. BKN gaat over de hele bebouwde omgeving, niet alleen het groenareaal wat jij zelf als gemeente beheert. De beste manier om te bepalen waar je staat voor de BKN-conditie Ecologisch beheer is om voor al het groen binnen het bebouwd gebied te bepalen welk percentage ecologisch beheerd wordt.

Bepaal het percentage waar jouw gemeente op uitkomt.

Intern gebruik

Vergelijk de uitkomst van deze analyse met de advieswaarde: 60% van het oppervlak van de gemeente wordt ecologisch beheerd. Als gemeente is de eerste stap een analyse van jouw eigen gemeentelijke beheer: *60% van al het groenareaal van de gemeente wordt ecologisch beheerd*.

Tabel 4. Overzichtstabel met de condities en advieswaarden onder beheer

De advieswaarden zijn een eerste indicatie en richtinggevend voor het werken aan BKN. De advieswaarden per bebouwd landschapstype staan in tabel 6.

Subcategorie	Condities (basis voor KPI's)	Status	Advieswaarde
Beheer van bodem, vegetatie en water	Ecologisch beheer	●○○	60% van het oppervlak
	Oppervlak met dood organisch materiaal	○○○	in ontwikkeling
	Ruimte voor natuurlijke vestiging en ontwikkeling	○○○	in ontwikkeling

Figuur 2 Advieswaarde Ecologisch beheer (BKN in de bebouwde omgeving)

Bepaal ook hoe je andere partijen in je gemeente kunt overtuigen om (meer) ecologisch te gaan beheren, en hoe je dit in de bepaling van jouw gemeentelijk percentage kan meetellen.

Een gemeente kan in haar beleid een eigen streefwaarde hebben vastgesteld voor ecologisch (maai)beheer. Beoordeel of de BKN advieswaarde of je gemeentelijke streefwaarde realistisch is en wat er nodig is om dit in de toekomst te realiseren.

8. Wie heb je nodig

Voor de bepaling van de BKN-conditie Ecologisch beheer heb je de groenbeheerder nodig (hoe staat de beheerinformatie in het systeem), de groenopzichter (wat staat er in de werkpakketten?), de aannemer (wat gebeurt er buiten in het veld?).

Voor de bepaling of op andere terreinen in het bebouwd gebied ecologisch beheerd wordt zijn gesprekken nodig met externe partijen zoals het waterschap, parkmanagement van bedrijventerreinen, bewonersinitiatieven, provincie, Rijkswaterstaat etc.

Gaat jouw gemeente meer ecologisch beheren zorg dan dat je hierover communiceert. In dit geval is ook de afdeling communicatie nodig om uit te leggen wat ecologisch beheer is en wat bewoners buiten zien veranderen.

9. Tips voor beleid

Check in jouw gemeentelijk beleid wat er vastgesteld is voor ecologisch beheer. Is er een streefwaarde waar je naartoe werkt en rapporteer je hier regelmatig op? Welke definities moeten verduidelijkt worden of aangescherpt worden. Werk dit uit samen met de afdeling groenbeheer.

Intern gebruik

Als de uitvoeringspraktijk nog niet voldoet aan de criteria van Kleurkeur, benoem dan hoe en wanneer je hier als gemeente aan gaat voldoen. Bijvoorbeeld bij de volgende aanbesteding van het maaibestek, of ga op cursus ‘ecologisch beheren’ met je beheerteam.

Benoem in je beleid hoe andere beheerders gaan voldoen aan de BKN-conditie Ecologisch beheer en hoe je dit als gemeente kan meten of gaat ondersteunen.

10.Invulformulier BKN-conditie Ecologisch (maai)beheer

Over dit invulformulier
Deze werkinstructie is gebaseerd op de conditie en advieswaarde zoals deze is omschreven in het rapport Basiskwaliteit Natuur in de bebouwde omgeving (https://www.samenvoorbiodiversiteit.nl/toolbox/basiskwaliteit-natuur/rapport-basiskwaliteit-natuur-bebouwde-omgeving.pdf).

De oranje tekst geldt als voorbeeld voor de uitwerking. Deze tekst kan je vervangen door eigen tekst en verwijderen na afronding van de werkinstructie.
Het is de bedoeling dat je in het invulformulier zo concreet mogelijk opschrijft welke datasets je gebruikt voor de bepaling van de BKN-conditie Ecologisch beheer. Als je op wereldreis gaat moet iemand anders precies dezelfde analyse kunnen doen.

Bedenk vooraf: voor de BKN-conditie Ecologisch beheer kan je ofwel ‘al het ecologisch beheer’ nemen of dit vertalen naar alleen het ‘maaibeheer’.

Gemeentelijk beheersysteem	Observe/Geovisia/… (verwijder wat niet van toepassing is)
Definitie Bebouwd gebied	In het rapport van BKN wordt deze begrenzing van bebouwd gebied geadviseerd: https://www.arcgis.com/home/item.html?id=42305ab1704b4fb28ee74b0d0a157b17 Het is ook mogelijk om het bebouwd gebied van de gemeente te omschrijven / de begrenzing te gebruiken van de bebouwingscontour uit de omgevingsvisie / of een andere begrenzing. Leg in de werkinstructie vast welke begrenzing je gebruikt. Ter informatie: BKN gaat over natuur buiten de natuurgebieden dus neem altijd alleen de data van het ecologisch beheer buiten Natura2000 of NNN gebieden.
Begrenzing Bebouwd gebied Bestandsnaam	GIS-shapefile naam… (en de locatie waar deze shapefile staat).
Beleidsuitgangspunten gemeente	Check je beleid op deze punten en verwijder wat niet van toepassing is:

Intern gebruik

	Geen gebruik van chemische en biologische gewasbeschermingsmiddelen. Geen actieve bemesting van graslanden.
Maaibestek voorwaarden & andere groenbestekken evalueren	Voor 'ecologisch maaibeheer' check je de werkpakketten/maaibestek op de criteria van Kleurkeur (zie Fiche 22 a-c van het rapport of H6 van deze werkinstructie) (verwijder wat niet van toepassing is): De maaihoogte ligt 5 tot 15 centimeter boven het maaiveld. Lage maaisnelheid van 3 tot 5 kilometer per uur. Geen maaiwerkzaamheden tijdens regen of regenachtig weer. Gebruik van machines die insecten aantoonbaar beperkt beschadigen. En voor 'ecologisch beheer' check je de werkpakketten groen op (verwijder wat niet van toepassing is): Maximaal 2 keer per jaar verstoring (snoeien/schoffelen); Gefaseerd werken (stukken ongemoeid laten); Geen bestrijdingsmiddelen; Geen bemesting; Organisch materiaal in de vakken laten liggen; Werkzaamheden buiten broedseizoen of met ecologische controle voor start werkzaamheden; ...
Datasets ecologisch beheer*	Maak een analyse van de werkpakketen die je onder ecologisch beheer meeneemt. Alleen maaien of al het ecologisch beheer? De volgende werkpakketten vallen onder de BKN-conditie 'ecologisch maaibeheer': hooiland, ruigte, grasveld met bollen die na zaadzetting 1 of 2 keer per jaar gemaaid worden, vaste planten maaibeheer, bossingel, hakhout, struweel, hakhout, ...etc.
Datasets die niet binnen de categorie ecologisch beheer vallen	De volgende werkpakketten vallen NIET onder de BKN-conditie 'ecologisch maaibeheer': Gazonbeheer, grasveld, trapveld, stinzenplanten/bollenvelden die na de zaadzetting overgaan in grasveld of gazonbeheer, dierenweides, gemeentelijke sportvelden en zwembadweides, vaste planten maaibeheer, bodembedekkers
Datasets waarover twijfel was (met de reden)	Over deze werkpakketten was twijfel en deze zijn wel/niet meegenomen in de BKN-conditie 'ecologisch maaibeheer': Bijvoorbeeld: Vaste planten maaibeheer wordt wel meegenomen omdat dit maar 1 keer per jaar gemaaid wordt. Dit valt dit onder 'ecologisch beheer' ondanks dat dit vaak weinig inheemse soorten betreft, maar dat criterium komt terug in de BKN-conditie 'ecologische relevantie en diversiteit). Heemplanten wordt niet meegenomen onder 'ecologisch beheer' vanwege het vele schoffelen.

	Natuurvriendelijke oevers valt in onze gemeente niet onder het groen areaal maar onder het areaal van water.
Dataset totaal areaal groen	Verwijder wat niet van toepassing is: Bepaling BKN-conditie ecologisch beheer: Voor de bepaling van de 'huidige waarde' wordt het totaal areaal aan 'ecologisch beheer' gedeeld door het totaal areaal aan werkpakketten in het groenbeheersysteem. De uitkomst is een percentage 'ecologische beheer'. Bepaling BKN-conditie ecologisch maaibeheer: Voor de bepaling van de 'huidige waarde' wordt het totaal areaal aan 'ecologisch maaibeheer' gedeeld door het totaal areaal aan 'andere maai' werkpakketten in het groenbeheersysteem. De uitkomst is een percentage 'ecologische maaibeheer'. GIS-shapefile … (en de locatie waar deze shapefile staat?)
Datum waarop deze conditie wordt bepaald?	Jaarlijks of tweejaarlijks op 2 januari van het jaar?

Bijlage: Fiche 22 a-c. Ecologisch beheer

Beheer - Fiche 22 a-c. Ecologisch beheer

Basiskwaliteit Natuur in de bebouwde omgeving | 60

De maatlat

Conditiefiches

Landschapsfiches

Bijlagen

Fiche 22 a-c.

Ecologisch beheer

Beheer speelt een belangrijke rol in het bevorderen van de biodiversiteit in de bebouwde omgeving. Door bewuste keuzes in het beheer te maken kunnen groene ruimten, zoals parken, bermen en oevers, zich ontwikkelen tot waardevolle leefgebieden voor planten en dieren. Ecologisch beheer gaat onder andere om fasering in ruimte en tijd, flexibel omgaan en rekening houden met de soorten uit de directe omgeving. Ecologisch beheer maakt het mogelijk om de natuurlijke dynamiek te behouden en zelfs te versterken. Met goed beheer wordt aansloten op de natuurlijke cyclus van flora en fauna. Hierdoor krijgt vegetatie de kans om te bloeien en worden insectenpopulaties versterkt wat bijdraagt aan het leefgebied van vogels en andere soorten. Goed beheer is dus essentieel voor versterken van de gebiedseigen biodiversiteit in stedelijke omgevingen.

Ecologisch beheer, zoals beschreven in Kleurkeur, gaat uit van onderstaande criteria:

1. Uitvoeringsdatum tussen mei en augustus
2. De maaihoogte ligt 5 tot 15 centimeter boven het maaiveld.
3. Maaisel wordt tussen 2 en 5 kalenderdagen na uitvoering afgevoerd.
4. Het areaal dat per maaibeurt ongemaaid blijft is 15-30%, met maximaal 500 meter tussen overstaande delen.
5. Maximaal twee maalbeurten per kalenderjaar, met uitzondering 3.
6. Geen maaiwerkzaamheden tijdens regen of regenachtig weer.
7. Lage maaisnelheid van 3 tot 5 kilometer per uur
8. Gebruik van machines die insecten aantoonbaar beperkt beschadigen
9. Geen gebruik van chemische en biologische gewasbeschermingsmiddelen
10. Geen actieve bemesting

A. Ecologisch beheerde velden

Een relatief groot deel van het onverharde oppervlak in bebouwde gebieden bestaat uit lage vegetatie, zoals parken, velden en andere groenvoorzieningen. Deze gebieden worden vaak ook gebruikt voor recreatie, waardoor het beheer zorgvuldig moet worden afgestemd op zowel gebruik als ecologische waarde. Met ecologisch beheer krijgen planten de kans om tot bloei te komen en is er voldoende voeding voor insecten.

B. Ecologisch beheerde bermen

In de bebouwde omgeving vervullen bermen vaak meerdere functies: ze scheiden wegen en bieden een veilige remstrook voor het verkeer. Daarnaast zijn bermen belangrijk leefgebied voor diverse planten- en diersoorten en vormen ze waardevolle verbindingszones tussen groene gebieden Fiche 12. Met ecologisch beheer, zoals gefaseerd maaien en afvoeren, kunnen bermen zowel hun verkeersfunctie behouden als hun waarde als leefgebied en verbindingszone versterken.

C. Ecologisch beheerde oevers en wateren

Wateren en hun oevers zijn een belangrijk leefgebied voor soorten doordat ze een natuurlijke overgang bieden van nat naar droog, met verschillende leefomstandigheden voor planten en dieren. Het type oever Fiche 08 en het beheer bepalen hoe goed oevervegetatie zich kan ontwikkelen en welke soorten er kunnen voorkomen. Door ecologisch beheer toe te passen, krijgt de vegetatie de ruimte om te bloeien en ontstaat er het hele jaar door beschutting.

Intern gebruik

Meten van ecologisch beheer
Beheerders hanteren vaak beheercategorieën waarin ecologisch beheer kan zijn vastgelegd en toebedeeld aan assets. Alhoewel de definitie van ecologisch beheer hierin kan verschillen, is het uitgangspunt voor BKN dat het beheer zich richt op het bevorderen van gebiedseigen biodiversiteit die past bij de lokale situatie. Ecologische richtlijnen zoals Kleurkeur en Kleurkeur Blauw zijn hierbij het uitgangspunt, maar lokaal maatwerk en expertise blijft nodig.

●○○ **Eerste advieswaarde**
60% van het oppervlak wordt ecologisch beheerd.

Waar staan we nu?
Volgens onderzoek van De Vlinderstichting voert bijna 60% van de gemeenten in Nederland ecologisch bermbeheer uit (Vliegenthart, 2024). Hoewel de exacte omvang van het ecologisch beheerde areaal onbekend is, hebben de beheerders dit vaak zelf goed in beeld.

Sturen op ecologisch beheer
Sturen op ecologisch beheer is essentieel en een erg effectieve manier om de biodiversiteit in bebouwde gebieden te versterken. Het uitgangspunt voor Basiskwaliteit Natuur is dat het beheer zich richt op het bevorderen van gebiedseigen biodiversiteit die past bij de lokale situatie. Voor maaibeheer zijn voorbeelden zoals sinusmaaien en gefaseerd maaien vaak effectief om de biodiversiteit te stimuleren. Bij oeverbeheer is het belangrijk om delen van de vegetatie ongemoeid te laten en de maaiperiode en frequentie aan te laten sluiten op de natuurlijke cyclus van planten en dieren. Ecologisch baggerbeheer beperkt de impact op flora en fauna door gefaseerd te baggeren, kwetsbare perioden te vermijden en oeverzones te sparen. Door op deze manier te sturen wordt de kwaliteit van het leefgebied bevorderd.

Intern gebruik